Η εισβολή των μεδουσών (Ρούσσος Βρανάς)

Categories : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Date : 14 Ιουλίου, 2006

Η Μεσόγειος μετατρέπεται σε πελώρια ζεστή «λίμνη» δίχως ψάρια

Εκρηκτική αύξηση του πληθυσμού των μεδουσών προβλέπουν οι επιστήμονες στη Μεσόγειο. Η εξαφάνιση μεγάλων ψαριών και η υπερθέρμανση των νερών ευνοούν τον πολλαπλασιασμό τους.

Εδώ και περισσότερα από 4 δισεκατομμύρια χρόνια, οι μέδουσες ετοίμαζαν σιωπηλά την επιστροφή τους. Η υπεραλίευση των ειδών που αποτελούν φυσικούς εχθρούς των μεδουσών (όπως ο τόνος, το σκουμπρί και οι χελώνες), η υπερθέρμανση και η ρύπανση των νερών δημιουργούν το ιδανικό περιβάλλον γι' αυτό το πρωτόγονο ζελατινώδες πλάσμα με τα δηλητηριώδη πλοκάμια. Η Μεσόγειος, όπου συντρέχουν όλες οι παραπάνω συνθήκες, μπορεί να μετατραπεί σε μια πελώρια «λίμνη» στην οποία θα κυριαρχούν οι μέδουσες, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος.

Αρνητικές επιπτώσεις

Τα αίτια γι' αυτή την αύξηση είναι ποικίλα, αλλά το βέβαιο είναι ότι σε όλα τους έχει βάλει το χεράκι του ο άνθρωπος, γράφει η εφημερίδα «Ελ Παΐς». Οι ίδιες οι μέδουσες έχουν μηδαμινή οικονομική αξία, αλλά οι γενικότερες οικονομικές επιπτώσεις τους είναι ιδιαίτερα αρνητικές: επηρεάζουν τη βασικότερη βιομηχανία των χωρών της Μεσογείου, που είναι ο τουρισμός.

Η αύξηση της θερμοκρασίας των θαλάσσιων νερών (κατά 0,6 βαθμούς από τον 19ο αιώνα) είχε ως αποτέλεσμα να βρίσκουν αυτά τα ζώα ολοένα και πιο εκτεταμένες θαλάσσιες περιοχές για την αναπαραγωγή τους, για την οποία είναι ιδανικά τα θερμά νερά. Σε αυτά τα θερμά νερά, που επιπλέον γίνονται ολοένα και πιο μολυσμένα, ευνοείται η ανάπτυξη των μικροοργανισμών που αποτελούν το πλαγκτόν, την κυριότερη τροφή των μεδουσών. Άλλος ένας παράγοντας που ενίσχυσε την εισβολή των μεδουσών ήταν η αστικοποίηση των παράκτιων περιοχών η οποία σημείωσε έξαρση τα τελευταία χρόνια. Με την κατοίκηση των παραλίων, περισσότερο γλυκό νερό που άλλοτε κατέληγε στη θάλασσα κατακρατείται στην

ενδοχώρα. Οι μέδουσες ευδοκιμούν σε αλμυρά νερά. Το γλυκό νερό σχημάτιζε ένα είδος φράγματος στα παράλια, κρατώντας τις μέδουσες σε απόσταση από τους ανθρώπους. Τώρα που το θαλάσσιο νερό έχει γίνει αλμυρό μέχρι εκεί που σκάει το κύμα, οι μέδουσες είναι ελεύθερες να φτάνουν μέχρι τις ακτές.

Ο άνθρωπος έβαλε όμως το χέρι για να «πειράξει» άλλη μια φυσική ισορροπία, η οποία διατηρούσε σε σταθερό επίπεδο τον πληθυσμό των μεδουσών. Η υπεραλίευση ψαριών όπως ο τόνος και το σκουμπρί, αλλά και των χελωνών - υπολογίζεται ότι 25.000 θαλάσσιες χελώνες πιάνονται κάθε χρόνο στα δίχτυα - έχει εξαφανίσει τους φυσικούς εχθρούς των μεδουσών.

Η επίθεση άρχισε πέρσι τον Αύγουστο

Η ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ εισβολής των μεδουσών έγινε τον Αύγουστο του 2005. Θύματά της έπεσαν 127 άνθρωποι στις καταλανικές ακτές (έναντι μόλις 6 την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τον Ερυθρό Σταυρό). Κόκκινη σημαία υψώθηκε σε πολλές μεσογειακές παραλίες, που ήταν ήσυχες τις προηγούμενες χρονιές. Οι ειδικοί απέδωσαν αυτή την εισβολή σε διαταραχή της ισορροπίας του θαλάσσιου οικοσυστήματος. Αύξηση των πληθυσμών των μεδουσών αναμένεται όχι μόνο στη Μεσόγειο, αλλά σε όλο τον κόσμο.

Οι ειδικοί αποδίδουν σε τέσσερα αίτια αυτό το φαινόμενο:

1. Η θάλασσα έγινε θερμότερη λόγω των κλιματικών μεταβολών και οι μέδουσες προτιμούν τα θερμά νερά.

2. Οι μέδουσες τρέφονται με πλαγκτόν, που η δημιουργία του ενισχύεται από νιτρικά και φωσφορικά άλατα τα οποία καταλήγουν στη θάλασσα από την ενδοχώρα.

3. Η υπεραλίευση των θαλασσών έχει εξοντώσει τους φυσικούς εχθρούς των μεδουσών.

4. Το θαλάσσιο νερό στους παράκτιους οικισμούς γίνεται ολοένα και πιο αλμυρό - δηλαδή ιδανικό για τις μέδουσες.

(Πηγή: "ΤΑ ΝΕΑ" 5-7-2006)